

ПРОГНОЗНА ОЦІНКА ЦИФРОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНИХ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

Цвілий С.М., кандидат економічних наук, доцент,
Національний університет «Запорізька політехніка»,
м. Запоріжжя, Україна

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1720-6238>

В проєкті Плану відновлення країни Національною радою з відновлення України від наслідків війни включено відновлення різних об'єктів інфраструктури України (туристичних об'єктів для інвестування і підтримки індустрії туризму також). Відносно відновлення індустрії туризму у проєкті визначено пріоритети: у міжнародному просторі використання інформаційного ресурсу для висвітлення поточної ситуації та туристичного потенціалу країни у повоєнний період; розробка стратегії комунікацій, яку має бути орієнтовано на міжнародний ринок; створення привабливого іміджу України для інвестування в її економіку, механізмів та умов залучення інвестицій; залучення стейкхолдерів до розробки, впровадження інноваційних проєктів з використанням цифрових інструментів у сфері туризму, допоміжних сфер обслуговування (для аналізу даних; реалізації проєкту «Маршрутами війни»).

Проведено експертну оцінку за семи важливими для оцінки сервісу та інфраструктури в індустрії туризму показниками з урахуванням цифрових трендів. Оцінка велася за п'ятибальною шкалою. Результати подано у таблиці 1. Результат цієї експертної оцінки показує слабкий цифровий потенціал індустрії туризму країни за показниками сервісу (оцінки 1-2): у 2020 р. за чотирма із семи показників; у 2024 р. – за чотирма із семи показників; у 2028 р. (прогноз експертів) – за двома із семи показників. За оцінками експертів сталого розвитку у 2020-2028 рр. набули такі показники, як «можливість бронювання місць для тривалого проживання за допомогою цифрових платформ» та «цифрова спільнота».

Пріоритетною умовою розширення цифрової потужності і масштабів зростання якості обслуговування туристичних регіонів країни є залучення інвестицій, які сприятимуть утворенню бази відновлення індустрії туризму, дозволять побудувати цифрову платформу матеріально-технологічної фундаменти туризму.

Таблиця 1

**Оцінка цифрового потенціалу індустрії
туризму України за показниками сервісів**

Показник	Оцінка		
	2020 рік (Covid-19)	2024 рік (війна з росією)	2028 рік (відновлення)
Надійний зв'язок (швидкісний інтернет, якісний стільниковий зв'язок, wi-fi, конкурентні тарифи)	3	3	3
Можливість бронювання місць для тривалого проживання за допомогою цифрових платформ (якісна та доступна оренда, колівінги, рівень безпеки житла)	2	3	4
Місця тяжіння для колаборації на базі місцевого вузу, технопарку, IT/креативного кластера (зосередження профільних компаній), коворкінги, ресторани торгіві вулиці тощо та їх доступність у цифровому просторі	1	1	3
Якісна охорона здоров'я, як мінімум налагоджена первинна ланка; рішення найчастіше виникаючих звернень щодо здоров'я в онлайн-форматі зустрічі	3	2	2
Цифровий доступ до показників екологічності країни	4	1	3
Цифрова безпека в індустрії туризму	2	1	2
Цифрова спільнота (мають бути початкові community схожих за духом й інтересами людей, подібний event-туризм, активна взаємодія та розвиток онлайн)	2	3	4

Інвестиції дозволять розширити межі планування об'єктів туризму, організацію умов стандартизації і сертифікації цифрових послуг туристичних баз. Це розширить діджитал-простір послуг, що сприятиме зростанню рівня цифрового потенціалу регіонів [1].

В Україні відсутній цифровий механізм монетизації наявних природніх багатств, не оновлюється туристична інфраструктура, приділяється мало уваги розвитку регіональної системи індустрії туризму, не розроблено цифрові національні туристичні продукти, які здатні конкурувати із туристичними країнами Європи (рис. 1).

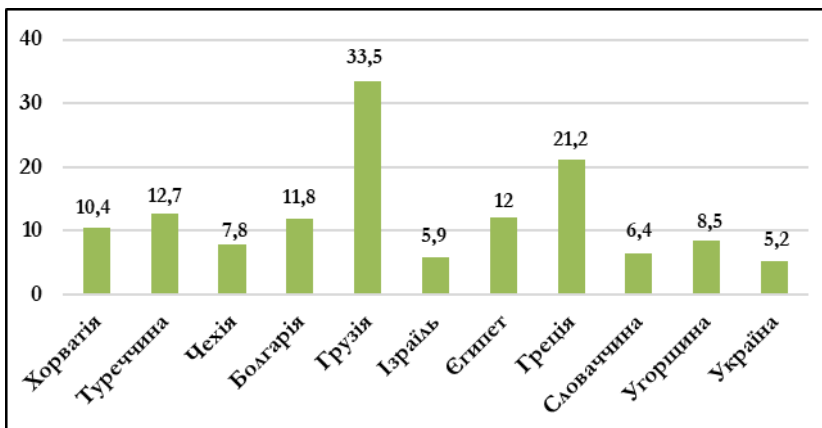

Рис. 1. Частка індустрії цифрового туризму в структурі ВВП країн у 2023 р., %

У постконфліктному періоді відновлення індустрії туризму України виникає значна потреба у глибокому вивченні і впровадженні теоретико-методологічних положень активізації цифрового потенціалу вітчизняних туристичних дестинацій, які є ланкою перебудови інфраструктури туристично-рекреаційних місць відпочинку та подорожі туристів. При цьому, розподіл більшої частини цифрового потенціалу регіонів України за використанням його на відновлення індустрії туризму має носити збалансований характер з цільовим перерозподілом ресурсів на користь пріоритетних туристичних дестинацій усередині сектору послуг і розваг. Пізнання України, багатой історії, унікальної природи і самобутньої культури дасть Європейським туристам цифрову можливість по-іншому сприйняти країну, що створить позитивний імідж держави у світовому співтоваристві [2].

Авторами проведено рейтингування туристичних регіонів України з використанням 22-бальної шкали оцінки (туристичний регіон, який займає перше місце за рівнем цифровізації, отримує 22 бали, та 1 бал, якщо посідає останнє). Сформовано рейтинг туристичних регіонів України за індексом цифрового потенціалу їх розвитку (рис. 2) за наступною формулою (1):

$$I_{dp} = \sum \frac{\Sigma I_{dr} + \Sigma I_{tr} + \Sigma I_c}{N_i} \quad (1)$$

де I_{dp} індекс цифрового потенціалу розвитку туристичного регіону країни; ΣI_{dr} – загальний індикатор забезпечення туристичного

регіону цифровими ресурсами; $\sum I_{lr}$ – загальний індикатор забезпечення туристичного регіону трудовими ресурсами, які спеціалізуються на впровадженні цифрових технологій в туризм; $\sum I_c$ – загальний індикатор забезпечення туристичного регіону капіталом; N_i – кількість індексів.

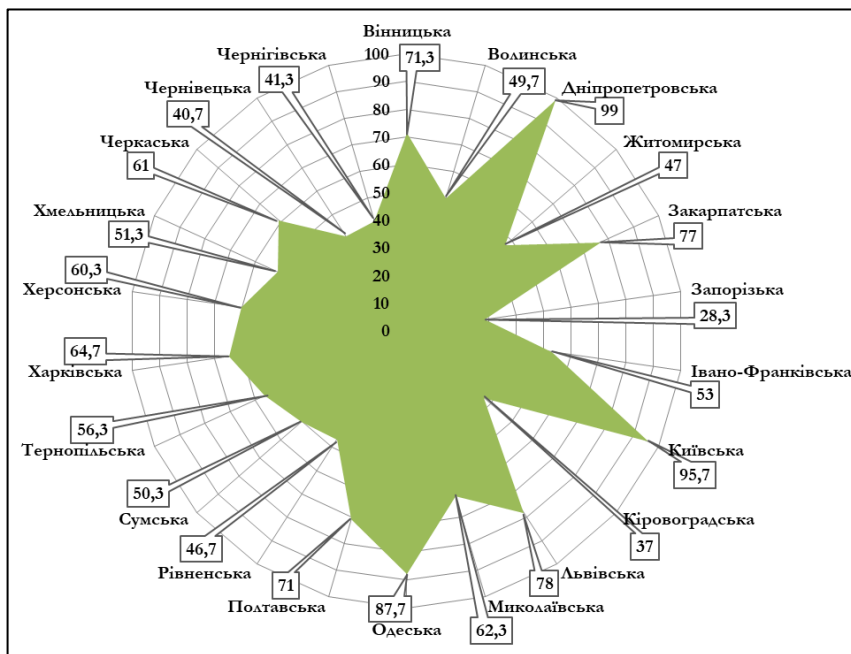

Рис. 2. Індекс цифрового потенціалу розвитку туристичних регіонів України (прогнозна оцінка) на 2025-2028 роки

Джерело: [3]

Економічна спроможність суб'єктів бізнесу буде напряму залежати від індикаторів забезпечення національних регіонів цифровими ресурсами, які формуватимуть високий рівень цифрової привабливості туристичних регіонів з обґрунтованими критеріями цифрового потенціалу розвитку індустрії туризму України – забезпечить нівелювання асиметрії їх розвитку завдяки визначенню рівня цифрової привабливості туристичного регіону, що, у свою чергу, дозволить сформувати стратегію цифрового розвитку індустрії туризму в довгостроковій перспективі.

В цілому, до заходів прискорення цифрової трансформації індустрії туризму на базі використання цифрового потенціалу туристичних регіонів віднесено активне впровадження цифрових технологій, до яких належать: переведення в електронний формат послуг у різних сферах обслуговування споживачів, які пов'язані з індустрією туризму; партнерство між суб'єктами, задіяними у туристичній діяльності через електронний формат комунікацій; створення єдиної державної інформаційної платформи, де буде розміщена інформація щодо індустрії туризму, суміжних галузей.

Література:

1. Цвілий С.М. Конструктивна модель реалізації потенціалу індустрії туризму України в європейському геоekonomічному просторі. *Збірник наукових праць ТДАТУ імені Дмитра Моторного (економічні науки)*. 2024. № 1(50). С. 57-69. DOI: <https://doi.org/10.32782/2519-884X-2024-50-7>
2. Tsviliy S. Tourism industry methodology: potential for business development and regulation in countries of the world. *Economics and Region*, 2024, no. 3(94), pp. 30-40. DOI: [https://doi.org/10.26906/EiR.2024.3\(94\).3479](https://doi.org/10.26906/EiR.2024.3(94).3479)
3. Zaytseva V.M., Tsviliy S.M., Demko V.S., Klopov I.O., Kovalenko V.I. Internalization of the investment environment in the international tourism industry. *Apuntes del CENES*, 2024, vol. 43, no. 78, pp. 91-123. DOI: <https://doi.org/10.19053/uptc.01203053.v43.n78.2024.16971>

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У ФІНАНСОВИХ ПРОЦЕСАХ: МОЖЛИВОСТІ, ВИКЛИКИ, ПЕРСПЕКТИВИ

Ямкова А.Р., здобувачка вищої освіти*,
ДВНЗ «Ужгородський національний університет», м. Ужгород, Україна

В умовах сучасної глобалізації та цифровізації економіки використання штучного інтелекту (ШІ) у фінансових процесах набуває дедалі більшого значення. Зростаючий обсяг даних, що генеруються компаніями, фінансовими інститутами та ринками, створює нові проблеми для ефективного управління та прийняття рішень. Традиційні методи аналізу та прогнозування фінансових показників часто не справляються з великою кількістю і складністю змінних у сучасному ринковому середовищі. Це підкреслює важливість впровадження інноваційних технологій, таких як штучний інтелект, для підвищення точності та швидкості фінансового аналізу.

* Науковий керівник – Гапак Н.М., к.е.н., доцент